

अश्वः बृहद्वयः आसीत् अश्वशब्देनाश्वमेधो लक्ष्यते अश्वमेधेन वयमेव स्वर्गमारो-
हतीत्यश्वमेधो वयः । अवतीत्यविः पृथिवी पिलिप्पिलासीत् वृद्धा भूः पिलि-
प्पिला चिकुणा भवति श्रीर्वै पिलिप्पिलेति [१३. २. ६. १६.] श्रुत्या श्रयत्त एना-
मिति श्रीशब्देन भूरेव । रात्रिः पिशंगिला आसीत् पिशमिति (4.) वृषनाम पि-
शं वृषं गिलतीति पिशंगिला रात्रौ सर्वाणि वृषाण्यन्तर्भवन्ति ॥ १२ ॥

IV. a. वायुष्टा पचतैरवतु । b. असितग्रीवश्हगैः । c. न्यग्रोधश्चमसैः ।
d. शल्मलिर्वृद्धा । e. एष स्य राथ्यो वृषा । f. पद्भिश्चतुर्भिरेद-
गन् । g. ब्रह्माकृलश्च नोऽवतु । h. नमोऽग्नये ॥ १३ ॥

का° [२०. ६. ७.] अश्वप्रोक्षणमद्वस्त्वा वायुष्टेति । अद्वस्त्वौषधीभ्य इति प्राकृत-
मन्त्रेण [६. १.] वायुष्टेत्यारभ्य देवः सविता दधावित्यन्तेन [१६.] कण्डिकाचतुष्टयेना-
श्वमेधिकेन चाश्वप्रोक्षणं करोतीति सूत्रार्थः ॥ चत्वारि यज्ञेष्वश्वदेवत्यानि । हे अश्व
वायुः पचतैः पाकैः त्वा त्वामवतु वायुसंयोगादग्निः शीघ्रं पचति । असिता ग्रीवा
यस्य धूमेनेत्यसितग्रीवोऽग्निः हगैः त्वामवतु अग्निर्वाऽअसितग्रीव इति [१३. २.
७. २.] श्रुतेः कृलग्रीव अग्नेयो रराटे इति [२४. १.] वक्ष्यमाणत्वाद्वाङ्मेषु कृलग्री-
वादयः पञ्चदश पर्यङ्गाः पशवः सन्ति तैरग्निरवत्वित्यर्थः । न्यग्रोधः चमसैः सोम-
पात्रैः त्वामवतु । शल्मलिः वृक्षविशेषो वृद्धा त्वामवतु शल्मलिर्वनस्पतीनां
वर्षिष्ठं वर्धत इति [१३. २. ७. ४.] श्रुतेः ॥ किं च स्यः स एष वृषा सेक्ताश्वः रा-
थ्यः रथे साधुः पद्भिः पादैः चतुर्भिरेव आ अगन् आगतः आ इदगन्निति पदहे-
दः अश्वस्त्रिभिः पादैस्तिष्ठति चतुर्भिश्च गहतीति चतुर्यरुणम् तथा च श्रुतिः [१३.
२. ७. ५.] तस्मादश्वस्त्रिभिस्तिष्ठत्यथ युक्तः सर्वैः पद्भिः सममायुत इति । पदशब्दस्य
उत्तमं हान्दसम् । किं च अकृलः नास्ति कृलं लाञ्छनं यस्मिन्स ब्रह्मा चन्द्रो
नोऽस्मानवतु चन्द्रमा वै ब्रह्माकृलश्चन्द्रमस एनं परिददातीति [१३. २. ७. ७.]
श्रुतेः । नोऽस्माकमश्वमवत्विति वा । अग्नये नमः नमस्कारोऽस्तु विघ्नाभावायाग्ने-
र्नतिः क्रियते ॥ १३ ॥

सऽशितो रुश्मिना रथः सऽशितो रुश्मिना रुयः ।